

Motion till riksdagen 2018/19:2257

av **Robert Hannah (L)**

Det svenska samhällskontraktet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka samhällskontraktet vid ansökan om permanent uppehållstillstånd och medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bekräftelse av det demokratiska konstitutionella systemet för att bli medborgare i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenska myndigheter aktivt ska arbeta med att ta bort språkbruk som exkluderar svenska medborgare med utländsk bakgrund och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är möjligheternas land där en person, som fötts som barn till flyktingar utan en krona i handen när de kom hit, kan lyckas ta sig hela vägen till Sveriges riksdag. Jag lyckades eftersom Sverige bygger på en idé. Stryker man demokratin, rättsstaten, allemansrätten, yttrandefriheten, jämställdheten och den grundläggande välfärdsstaten med bland annat fri skolgång och sjukvård så finns inte längre Sverige och den svenska idén kvar.

Tyvärr är den svenska idén inte tillräckligt starkt formulerad eller skyddad i dagens globaliserade värld. Frihet, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer måste upprätthållas och de måste inkludera alla som befinner sig i vårt land. Men många känner sig inte som en del av svenskheten idag. Dessutom finns det krafter i Sverige som vill att dessa principer och friheter inte ska gälla alla svenskar. Utan de vill att ens bakgrund ska avgöra ens framtid.

Samtidigt finns det en hel del naivitet som gör att många politiskt aktiva motverkar all typ av nationalism i Sverige, även den positiva patriotismen. Patriotism eller inkluderande nationalism handlar om att vara stolt över att Sverige i många mätningar är det mest öppna och toleranta landet i världen samt viljan att skydda de grundläggande

värderingar som finns i vår grundlag, som t.ex. allemansrätten, jämställdheten, yttrandefriheten och den grundläggande välfärdsstaten.

Båda dessa rörelser är farliga och riskerar att underminera den svenska gemenskapen. Skillnaden mellan den amerikanska och den europeiska synen på nationen är tydlig. Medan europeiska nationer och även Sverige varit "en blodets gemenskap" har USA varit en idéernas gemenskap. Jag som är född i Sverige ses i många sammanhang inte som svensk, inte på grund av mina värderingar utan på grund av mitt utseende. Att bli kallad för invandrare när man är född i Halland är inte normalt. Det är inte heller normalt att människor som blivit svenska medborgare inte ses som en del av svenskheten eller behandlas så av omgivningen.

Denna exkluderande behandling ser vi resultatet av genom det växande svenska utanförskapet. När vi inte vågar säga vilka positiva och inkluderande idéer som Sverige bygger på i en globaliserad värld, där många söker skydd eller väljer att flytta till vårt land för att arbeta och där vi väljer att se blodets gemenskap över idéernas gemenskap, så har vi misslyckats.

Patriotism i betydelsen att man gillar sitt land och de grundläggande principer som landet bygger på är fantastiskt. Det är bara nationer som kan skydda och försvara mänskliga rättigheter. Så länge som vi i Sverige inte vågar och vill formulera ett tydligare och mer uttalad samhällskontrakt som bygger på idéernas gemenskap kommer den svenska gemenskapen fortsatt att bygga på hudfärg och bakgrund, dvs. blodets gemenskap.

För att vara svensk anser jag att det ska räcka att vara medborgare. Vill man bli medborgare måste man respektera den svenska grundlagen och den demokratiska väg som man kan ändra den på. Alla, även icke-demokrater, bör ha rätt till yttrandefrihet och alla andra grundläggande rättigheter. Men de måste även respektera att man inte kan bruka våld för att få igenom sin vilja och man måste respektera den svenska brottsbalken. Man får bara använda den demokratiska vägen för att förändra den svenska idén. Men det måste också vara tydligt för människor som söker sig till Sverige vilka idéer man kommer till. Vill man leva som i Saudiarabien och med deras medeltida idéer borde man istället söka sig dit.

Många som har kommit till Sverige upplever en mur, en mur som gör att man inte på riktigt kan ta sig in i det svenska samhället. Man förblir invandrare och gäst hela livet. Man behandlas även så av svenska myndigheter. Det måste det bli ändring på. Jag anser därför att Sverige ska ta efter modellen som många "invandrarländer" har anammat men också söka inspiration från andra västerländska europeiska länder som också har gått från att varit relativt etniskt homogena till att vara länder dit en stor del av befolkningen antingen har flytt eller invandrat. De har på senare år anammat ett system för att kunna gå från blodets gemenskap till idéernas gemenskap.

Sverige tar idag emot många människor som vill vara en del av den svenska demokratin. Dessa människor kommer oftast från länder där de levt under förtryck och har därför inte haft samma rättigheter som vi har i Sverige. Det är vår plikt att säkerställa så att denna demokratiska frihet behålls, och att därför informera människor som kommer till Sverige om de rättigheter samt skyldigheter vi medborgare har.

Att bli amerikansk medborgare kräver att man går igenom ett (lätt) språkstest och ett kunskapstest som delvis handlar om amerikanska, demokratiska idéer och om det konstitutionella. Klarar man det är man "välkommen som amerikan". Det finns flera västerländska länder som använder sig av samhällskontrakt eller liknande strategi, bland annat Danmark, Norge, Nederländerna och Tyskland.

I Tysklands medborgarskapslag anges ett krav på att den sökande ska bekräfta att han eller hon förbinder sig till de konstitutionella principerna om frihet och demokrati. De aktuella bestämmelserna finns i 10 § p. 1 i lagen. Den som ansöker om tyskt medborgarskap ska följaktligen bekräfta att han eller hon förbinder sig till det fria demokratiska konstitutionella system som är fastlagt i den tyska grundlagen.

Den sökande ska också lämna försäkran om att han eller hon inte företar eller stödjer vissa typer av handlingar, och aldrig har företagit eller gett stöd åt sådana handlingar. Det rör sig bland annat om handlingar som syftar till att omkullkasta det fria demokratiska konstitutionella systemet, federationens eller ett förbundslands existens eller säkerhet. Ett annat exempel är handlingar som kan äventyra Tysklands utländska intressen genom användandet av våld. Alternativt krävs att den sökande på ett trovärdigt sätt klargör att han eller hon har tagit avstånd från tidigare handlingar eller stöd till den typen av handlingar.

Jag anser att Sverige ska införa ett samhällskontrakt likt den amerikanska och tyska modellen:

- Den som ansöker om svenskt medborgarskap ska följaktligen bekräfta att man förbinder sig till det fria demokratiska konstitutionella system som är fastlagt i den svenska grundlagen.
- Den sökande ska lämna försäkran om att man inte företar eller stödjer vissa typer av handlingar, och aldrig har företagit eller gett stöd åt sådana handlingar. Alternativt krävs att den sökande på ett trovärdigt sätt klargör att man tagit avstånd från tidigare handlingar eller stöd till den typen av handlingar.
- Den sökande ska göra ett språktest antingen muntligt eller skriftligt för att styrka grundläggande kunskaper i det svenska språket. Ett annat sätt är att sökanden inger intyg om sina svenska kunskaper från sfi eller annan behörig lärare.
- Den sökande ska göra ett grundläggande lätt kunskapstest om de demokratiska reglerna som återfinns i de svenska grundlagarna. Ett annat sätt är att sökanden inger intyg om grundläggande kunskaper från sfi eller annan behörig lärare.

Genom ett stärkt system för samhällskontrakt kommer Sverige på riktigt att kunna överge blodets gemenskap och istället övergå till idéernas gemenskap. Vi behöver genomföra denna förändring för att bekämpa det växande utanförskapet och för att försvara och stärka de grundläggande demokratiska värden som vårt land bygger på. Vi ska, precis som i USA, acceptera att vi lever i en globaliserad värld med invandring och därför riva den sociala muren till vårt land. "Välkommen som svensk", ska budskapet vara.

Robert Hannah (L)